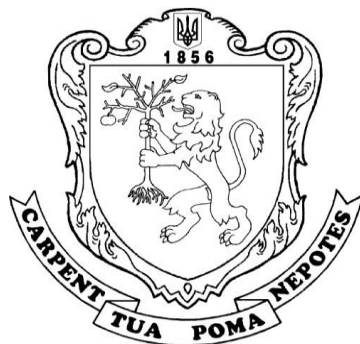

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ»**

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра економіки</i>	<p>Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень</p> <p>Ступінь вищої освіти – бакалавр</p> <p>Дні занять – відповідно до розкладу.</p> <p>Форма навчання – денна, заочна</p> <p>Компонент освітньої програми – обов’язкова</p> <p>Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.</p> <p>Мова викладання – українська.</p>
--------------------------	--

2. Інформація про викладача

Викладач	К.е.н., доцент Васирина Оріся Романівна
Профайл викладача	http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/component/content/article/7301.html
Контактна інформація	ovasylyna@ukr.net

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Основи економіки» знайомить слухачів із основними закономірностями функціонування економіки. Кожна людина є членом певного суспільства, а отже, не може знаходитися поза економікою. Наша життєдіяльність пов'язана з постійним прийняттям рішень, які мають економічну природу. Ці рішення вибудовуються як навколо простих питань на кшталт таких простих, як: за рахунок чого задовольняти свої потреби, як максимізувати свої доходи і досягти певного рівня матеріального добробуту, так і більш складних про економічне зростання країни, проблеми безробіття, інфляції, бюджетного дефіциту, соціальної справедливості тощо. Вивчаючи основи економіки, студенти отримують знання про об'єктивні закони й тенденції соціально-економічного розвитку суспільства, про механізм функціонування й регулювання економіки. Разом з цим дисципліна формує певний рівень культури майбутніх спеціалістів, закладає основи їхнього наукового економічного світогляду, що допомагає пізнати світ у тому вигляді, в якому він існує в дійсності, спрогнозувати тенденції його змін у майбутньому і прийняти правильні рішення щодо своєї економічної діяльності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – полягає у засвоєнні категоріально-понятійного апарату економічної науки, вивченні основних закономірностей економічного розвитку суспільства, а також формуванні економічного мислення. Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни.

Завданням навчальної дисципліни є -засвоєння категоріально-понятійного апарату економічної науки; - формування розуміння сутності та характеру дії основних економічних законів, тенденцій розвитку та функціонування економічних систем; - вивчення механізму та умов функціонування ринку, відтворення еволюції останнього до моделі змішаної економіки; - опанування методами та інструментами державного регулювання економічних процесів; - отримання навичок проведення самостійних досліджень особливостей функціонування національної та світової економіки.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти. Аналогічні форми навчання можуть бути при необхідності проводитись з використанням навчальних інтернет-платформ у режимі он-лайн.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, дискусії та лекції з відповідним ілюструванням і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, дискусії дозволяє привернути увагу здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі інтерактивного комунікування особливостей сприйняття навчального матеріалу здобувачами освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою

мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних завдань у формі вирішення здобувачами ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділових ігор, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, підготованих як індивідуальні завдання за темами, що виносяться на самостійне вивчення .

Здобувачі першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти працюють з друкованими чи надісланими їм в електронній формі інформативним матеріалом та завданнями, або з інформацією в мережі Інтернет.

Процес вивчення здобувачами першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти супроводжується здійсненням наукових досліджень і написанням та опублікуванням за їх результатами наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу платформ ZOOM.US., Google Classroom. Також викладач і здобувачі другого (магістерського) ступеня вищої освіти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Google Classroom, Telegram, інші доступні засоби комунікації. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти відсутній на занятті з поважної причини, він/вона презентує виконані самостійно завдання на консультації у викладача. Під час роботи над виконанням завдань не допускається порушення засад академічної доброчесності.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий (семестровий) контроль з навчальної дисципліни «Основи економіки» проводиться у формі заліку (іспиту).

Поточний контроль проводиться за результатами роботи здобувачів на семінарських заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання рефератів, індивідуальних завдань.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною системою з переведенням у систему оцінок за національною шкалою, а також забезпечення ранжування досягнень за шкалою ЄКТС.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів академічної доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання вимог Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступне за посиланням:
<https://www.lnup.edu.ua/uk/nav-metviddil/zahalni-polozhennia>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет та метод курсу

Виникнення та етапи розвитку економічної теорії. Розвиток економічної думки в Україні.

Предмет економічної теорії. Тлумачення предмета різними школами. Економічна теорія і політична економія: проблеми взаємозв'язку.

Закони, принципи і категорії економічної теорії. Система економічних законів. Позитивна і нормативна економіка.

Метод економічної теорії. Загальні методи наукового пізнання та їх використання.

Функції політичної економії. Політична економія і економічна політика. Місце економічної теорії в системі економічних наук.

Тема 2. Основи суспільного виробництва та проблеми організації економіки.

Економічні інтереси. Державний, грошовий і особистий інтерес. Взаємозв'язок потреб, виробництва і попиту.

Матеріальне виробництво – основа людського життя. Засоби і предмети праці. Продуктивні сили і виробничі відносини. Спосіб виробництва. Поділ праці і її кооперація.

Основні фактори виробництва. Функція робітника. Функція засобів виробництва. Природний фактор виробництва.

Потреби суспільства. Види потреб. Ієрархія потреб. Етапи розвитку потреб.

Обмеженість ресурсів і їх раціональне використання. Крива виробничих можливостей. Результати виробництва. Суспільний продукт та його форми.

Тема 3: Суть, структура і типи економічних систем. Власність в економічній системі

Економічна система і її основні структурні елементи. Історія розвитку економічних систем. Типи економічних систем. Національні моделі економічних систем. Еволюція відносин власності. Форми власності в Україні. Закон України “Про власність”. Реалізація відносин власності. Трансформація відносин власності. Роздержавлення і приватизація об'єктів власності. Форми роздержавлення.

Тема 4. Товарне виробництво та закономірності його розвитку.

Натуральна форма організації виробництва. Суть і риси натурального господарства та його історичні межі.

Товарна форма організації суспільного виробництва. Причини виникнення товарного виробництва, його суть, ознаки і роль у розвитку суспільства. Суб'єкти і об'єкти товарних відносин. Товарна форма продукту.

Товар та його властивості. Суперечності товару. Вартість і ціна: альтернативні теорії.

Проста і розвинена форми товарного виробництва. Спільні риси та відмінності. Функціонування товарного господарства та його закони.

Тема 5. Теорія грошей і грошового обігу.

Виникнення і розвиток грошових відносин. Суть грошей. Функції грошей. Альтернативні теорії грошей.

Грошовий обіг та його закони. Визначення грошової маси, необхідної для обслуговування товарного обігу. Сталість грошового обігу. Грошові реформи, гроші, ціна

та інфляція.

Еволюція грошей. Сучасна грошова система.

Тема 6. Основи ринкової економіки

Поняття ринку та його характерні риси. Місце ринку в відтворювальному процесі. Функції ринку. Об'єкти і суб'єкти ринку. Види ринку. Необхідність переходу України до ринкової економіки. Механізм дії ринку.

Структура ринку. Ринок засобів виробництва. Ринок праці. Ринок науково-технічної продукції. Фінансовий ринок та ринок цінних паперів.

Ціна і ціноутворення в ринковій економіці. Роль і функції цін. Система цін в економіці України. Сутність економічних законів попиту і пропозиції. Ціна рівноваги та її дотримання.

Конкуренція та її роль в ринковій економіці. Форми конкуренції. Поняття монополізму та її вплив на економічні процеси.

Тема 7. Інфраструктура ринку

Поняття та функції ринкової інфраструктури в економіці. Біржі, їх класифікація, місце і роль в інфраструктурі ринку. Товарні біржі, принципи їх діяльності. Фондова біржа. Ринок цінних паперів. Види цінних паперів. Валютна біржа і її функції.

Формування та сучасний стан ринкової інфраструктури.

Банки, їх сутність. Види банківських медитацій. Банківська система України та її структура. Розвиток ринкових відносин в Україні.

Тема 8. Економічні основи підприємництва в ринковій економіці

Суть, види та принципи підприємницької діяльності. Підприємство – основна ланка економіки. Організаційно-правові форми підприємств.

Соціально-економічна характеристика підприємства. Види підприємств. Малі підприємства і їх роль у суспільному виробництві. Закони України “Про власність”, “Про підприємництво”, “Про підприємства”.

Суть і види підприємництва, особливості розвитку його в Україні.

Менеджмент і маркетинг на підприємстві.

Тема 9. Капітал, витрати виробництва і прибуток підприємств

Капітал, його структура та ефективність використання. Кругообірот і оборот капіталу. Знос капіталу і амортизація. Витрати виробництва і собівартість продукції. Прибуток, його формування, розподіл та використання Кругообірот капіталу і його стадії. Функціональні форми капіталу.

Оборот капіталу підприємства. Основний та оборотний капітал. Зношення основного капіталу. Амортизація.

Показники забезпеченості і використання основних фондів. Витрати виробництва на рівні підприємства. Постійні і змінні витрати. Собівартість продукції: планова, фактична, технологічна, виробнича і повна. Умови зниження собівартості. Фактори зниження собівартості продукції.

Ефективність виробництва на рівні держави, господарюючого суб'єкта, працівника. Прибуток і його функції. Рентабельність виробництва.

Тема 10. Зайнятість, ринок праці та доходи населення

Людські ресурси. Населення. Трудові ресурси. Відтворення трудових ресурсів. Сукупний працівник. Трудовий потенціал суспільства. Соціально-економічна суть зайнятості. Повна зайнятість. Раціональна зайнятість. Види і типи безробіття. Рівень

безробіття.

Ринок праці та особливості його функціонування. Суб'єкти ринку праці. Робоча сила як товар. Допомога по безробіттю. Механізм державного регулювання зайнятості.

Праця і мотивація праці. Ієрархія потреб. Доходи споживчого призначення. Сутність, види і джерела доходів. Заробітна плата, її форми і системи. Номінальна і реальна заробітна плата. Диференціація доходів населення. Крива Лоренца і коефіцієнт Джині. Доходи від власної ренти. Доходи підприємця. Розподіл і використання доходів.

Тема 13. Національна економіка та макроекономічна політика

Поняття національної економіки і національного ринку, його структура.

Суть і функції фінансів. Об'єктивна необхідність фінансів. Види фінансів. Фінансова система суспільства та її структура. Державний бюджет і його функції. Доходи та витрати державного бюджету. Дефіцит державного бюджету та причини його виникнення. Податки і їх класифікація. Крива Лаффера. Податкова система.

Кредит і його необхідність. Принципи кредиту. Форми і функції кредиту. Кредитна система. Банківські установи. Функції центрального і комерційних банків. Активні і пасивні операції. Розрахунково-касові операції і банківські послуги.

Еволюція державного регулювання економіки. Необхідність втручання держави в економіку. Функції держави. Основні типи економічних систем.

Об'єкти і суб'єкти державного регулювання економіки. Форми і методи державного регулювання економіки. Моделі державного регулювання ринкової економіки. Сутність перехідної економіки. Трансформаційні процеси в Україні. Сучасна економічна політика України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література.

Базова

1. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків : Право, 2019. 268 с.
2. Економічна теорія : підручник / [В. П. Якобчук та ін. ; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. Київ : Ліра-К, 2020. 449 с.
3. Основи економічної теорії : навч. посіб / І.В. Кокарев. Дніпро: ДДУВС, 2020. – 100 с.
4. Магійович Р. І., Зеліско Н. Б. Економічна теорія : навч. посіб. / Львів. нац. аграр. ун-т. Львів : Галицька видавнича спілка, 2021. 323 с
5. Основи економічної теорії: навчальний посібник / Ірина Ревак, Юрій Кіржецький, Марія Кіржецька, Степан Мельник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 191 с.

Допоміжна

6. Башнянин Г. І. Економічні ринкові системи: методологічні проблеми метрологічного аналізу. Львів: Ліга-Прес, 2018. 402 с.
7. Башнянин Г. І., Ковтун О.І., Вербова О.С., Мисловський П. Й., Шевчик Б. М., Сухий О. О. Методологічні проблеми метрологічного аналізу економічних систем: наукова школа доктора економічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Г. І. Башнянина. Львів: Ліга-Прес. 2016. 1097 с.
8. Башнянин Г.І., Яремко І. Й., Куцик П. О., Галазюк Н. М. Результати фінансово-економічної діяльності природних монополій: проблеми економічної оцінки та державного регулювання. Л. : вид-во ЛКА, 2010. 190 с.

9. Васирина О. Оцінка стану сучасної економічної теорії. *Інноваційні технології та практичний досвід управління підприємствами у сфері економіки, бізнесу і туризму*. Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції.. 18 травня 2021 р. Львів. с. 62-65.

10. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: навч. посіб. / С.Д.Дзюбик, О.С.Ривак 3-тє вид., переробл. і доповн. К. «Знання», 2014. 423 с.

11. Економічна теорія : навч. посіб. / [Л. С. Томашик та ін.] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.- екон. ун-ту, 2018. 263 с.

12. Економічна теорія : підручник / [О. М. Головченко та ін.] ; за заг. ред. канд. юрид. наук А. О. Шелехова. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2018. 159 с.

13. Мороз В.В., Сафронова О.М., Олійник Н.І. Регуляторна політика у сфері господарської діяльності : конспект лекцій / В. В. Мороз, О. М. Сафронова, Н. І. Олійник. К. : НАДУ, 2017. 180 с.

15. Інформаційні ресурси

1. *Бібліотечно-інформаційні ресурси* - книжковий фонд читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1, Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника (вул. Стефаника, 2)).